

De staat van de Delta Werklust

Een geschiedenis in water, zo zou je het boek 'De staat van de Delta' kunnen noemen. Han Meyer, professor aan de TU Delft voert de lezer langs diverse belangrijke ontwikkelingen in de waterstaatkundige geschiedenis van (de delta van) ons land en brengt er lijn in aan. Zo vond aan het eind van de Middeleeuwen 'de grote omdraaiing' plaats: door het verzanden van de Oude Rijn, moesten de veengebieden voortaan afwateren op de Nieuwe Maas en het IJ. Een geweldige operatie voor die tijd, die bovendien grotere samenwerkingsverbanden noodzakelijk maakte. De graaf van Holland ging er zich actief mee bemoeien. Zie hier de geboorte van Nederland als waterstaatkundige natie van betekenis.

Ook recentere gebeurtenissen rond water komen uitgebreid aan bod in het boek. Zo wordt de 'oorlog rond de Oosterscheldekering' met diverse inzichten en belangen die lijnrecht tegenover elkaar staan, prachtig in het boek beschreven. Ook de privatiserings- en dereguleringsdengens van de laatste decennia worden tastbaar bij de Deltawerken. Waar bijna alle Deltawerken van de ontwerptafel van Rijkswaterstaat afkomstig zijn, is de sluitsteen - de Maeslantkering - een privaat bedenkensel. Inter-

essant is ook te lezen dat zeespiegelstijging al veel langer een punt van zorg is dan we wellicht denken. Cruquius had het er in de achttiende eeuw al over, want ook toen steeg de zeespiegel al met ongeveer 20 centimeter per eeuw en dat wist hij. De staat van de Delta is een boeiend en rijk geïllustreerd verhaal, interessant voor iedereen die 'iets' met water heeft.

Titel: De staat van de Delta, Waterwerken, stadsontwikkeling en natievorming in Nederland.
Auteur: Han Meyer (met kaarten van Teake Bouma)
Uitgave van: Uitgeverij Vantilt, Nijmegen 2016, 240 pag., € 24,95
ISBN: 978-94-6004-269-0

'Wanneer je in Hoofddorp lang genoeg op dezelfde plek woont, komt er vanzelf een moment waarop je in het centrum blijkt te wonen.' Een grappige uitspraak met een verrassend hoog waarheidsgehalte. Fotograaf Theo Baart heeft dit zelf ervaren bij zijn ouderlijk huis, dat vorig jaar gesloopt is in het kader van centrumvernieuwing. Toen het huis werd betrokken in 1961 lag het nog aan de rand van het dorp. Baart fotografeert Hoofddorp en omgeving al decennialang. In 1999 bracht hij hierover al Bouwlust uit, en nu is er dan Werklust als vervolg.

In Werklust (stoeptegelformaat) combineert Baart zijn fraaie, soms bijna surrealistische beelden met interessante waarnemingen over verstedelijking en andere processen met grote ruimtelijke implicaties. Wat dat betreft zit je in Hoofddorp werkelijk in het epicentrum van ruimtelijke dynamiek sinds pakweg een halve eeuw. Door de nabijheid van Schiphol klopt ook de globale realiteit aan de poort: de beslissing om een groot zee- en luchthavencombinaat in Dubai op te zetten, kan grote gevolgen hebben voor het landschap zoals de Hoofddorper dat in zijn achtertuin kan waarnemen. En hoe ontwikkelt de A5 zich sinds deze is aangesloten op de Coentunnel? Zien we hier de geboorte van een agro-industriële as? Werklust zet aan tot het kijken naar het landschap van alledag door de ogen van een strategische planner.

Titel: Werklust; Biografie van een gebruikslandschap
Auteur: Theo Baart
Uitgave van: Stichting Ideas on Paper/ nai010, Rotterdam 2015, 352 pagina's, € 49,50
ISBN: 978-94-6208-244-1